

پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی دانشجویان سلفی گیر بر اساس صفات سه‌گانه تاریک شخصیت، نیازهای روان‌شناختی و احساس بیگانگی

عباس ابوالقاسمی¹
حسن سلیمانی راد²

چکیده

هدف: هدف از انجام این مطالعه، پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی دانشجویان سلفی گیر بر اساس صفات سه‌گانه تاریک شخصیت، نیازهای روان‌شناختی و احساس بیگانگی بود. **روش:** روش این پژوهش، توصیفی از نوع همبستگی است. 263 نفر (136 زن و 127 مرد) از میان دانشجویان دانشگاه گیلان، به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند و به پرسشنامه‌های بهزیستی روانی ریف، صفات سه‌گانه تاریک شخصیت جوناسن و ویستر، نیازهای مازولو لستر و احساس بیگانگی دین و چک‌لیست سلفی محقق ساخته پاسخ دادند. **یافته‌ها:** نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه نشان داد که مؤلفه‌های ماکیاولیسم، نیازهای ایمنی و عزت، احساس ناتوانی و انزوا، می‌توانند بهزیستی روان‌شناختی دانشجویان سلفی گیر را پیش‌بینی کنند. **نتیجه‌گیری:** یافته‌ها حاکی از آن است که اشکال در ارضای نیازهای عزت و ایمنی و احساس بیگانگی و صفت ماکیاولیسم در بهزیستی روان‌شناختی دانشجویان سلفی گیر که عکسهای سلفی خود را در شبکه‌های اجتماعی مجازی به اشتراک می‌گذارند، نقش مهمی دارند.

واژگان کلیدی: سلفی، بهزیستی روانی، صفات شخصیت، نیازهای روان‌شناختی، احساس بیگانگی.

◊ دریافت مقاله: 96/06/16؛ تصویب نهایی: 97/02/14.

1. دکتری روانشناسی و استاد گروه روان‌شناسی دانشگاه گیلان (نویسنده مسئول) / نشانی: رشت بزرگراه خلیج فارس (کیلومتر 5 جاده قزوین) دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه گیلان / نامبر: 013336902748 / Email: Abolghasemi1344@guilan.ac.ir
2. دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی، دانشگاه گیلان.

الف) مقدمه

با رشد روزافزون شبکه‌های اجتماعی مجازی و وسایل ارتباطی در دهه اخیر و تسهیل در امکان آسان اتصال به اینترنت و عضویت در این شبکه‌ها، به تدریج بر تعداد کاربران این شبکه‌ها افزوده شده و استفاده از فضای مجازی و ارتباطی آن نسبت به گذشته در حال گسترش است. شواهد پژوهشی نشان می‌دهد تا اوایل سال 2017، حدود 2/8 میلیارد نفر از جمعیت جهان، حداقل در یکی از شبکه‌های اجتماعی عضو بوده‌اند (رسانه‌های اجتماعی امروز، 2017)؛ در حالی که در سال 2010 فقط 0/97 میلیارد از جمعیت جهان در این شبکه‌ها عضویت داشته‌اند. انتظار می‌رود در سال 2020 تعداد کاربران این شبکه‌ها به 2/95 میلیارد افزایش یابد (بائسون، 2016). این جریان، مسائل گوناگونی را به وجود آورده و اصحاب علوم، از جمله روان‌شناسان را به خود جلب کرده است که در مورد مسائل روان‌شناختی حاصل از این جریان، جدا از مسائل ارتباطی و کاربردی این شبکه‌ها، تحقیقاتی انجام دهند؛ از جمله: تأثیر روان‌شناختی این شبکه‌ها بر اعضای خود (دمیر و همکاران، 2017^۱، چن و همکاران، 2016^۲)، علت و انگیزه‌های روان‌شناختی استفاده از این شبکه‌ها (اسموکر و مارچ، 2017^۳؛ کراکر و مارچ، 2016^۴) و ویژگی‌های شخصیتی افراد عضو (لیو و بامیستر، 2016^۵؛ آمیچی و وینیتزکی، 2010^۶). در میان مسائلی که شبکه‌های اجتماعی مجازی تا حدی به گسترش آن دامن زده، پدیده نو ظهوری به نام سلفی‌گیری و ارسال آن به شبکه‌های اجتماعی مجازی به چشم می‌خورد.

«سلفی» عکسی است که معمولاً یک نفر با یک گوشی هوشمند یا وب‌کم از خود می‌گیرد و از طریق شبکه‌های اجتماعی مجازی به اشتراک می‌گذارد (واژه‌نامه اکسفورد). گفته می‌شود اولین عکس سلفی به وسیله عکاس آماتور آمریکایی، رابرت کارنلیوس^۷ در سال 1839 گرفته شده است (وید، 2014^۸). اما می‌توان قدمت آن را به افسانه یونانی نارسیسوس^۹ ربط داد که با دیدن تصویر چهره خود در آب، شیفته خودش شد. سال 2013، سلفی در واژه‌نامه اکسفورد به عنوان کلمه بین‌المللی سال معرفی شد (ویسر، 2015^{۱۰}). در حال حاضر، با استفاده از گوشی‌های پیشرفته و امکان آسان ارسال عکسها به شبکه‌های اجتماعی، این روند تسهیل یافته است؛ به طوری که پس از اولین هشتگ /# سلفی اینستاگرام در سال 2011، حجم سلفی‌ها بین سالهای

-
1. *Social Media Today*
  2. *Johnson*
  3. *Dhir et al.*
  4. *Chen et al.*
  5. *Smoker & March*
  6. *Craker & March*
  7. *Liu & Baumeister*
  8. *Amichai & Vinitzky*
  9. *Robert Cornelius*
  10. *Wade*
  11. *Narcissus*
  12. *Weiser*

207 $\diamond$ پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی دانشجویان سلفی‌گیر بر اساس ...

2012 و 2013، به طور قابل توجهی به 17,000 درصد رسید؛ یعنی حدود 93 میلیون سلفی گرفته شده توسط گوشی هوشمند کاربران در هر روز. (کیم و همکاران،¹ 2016)

شیوع سلفی و ارسال آن به شبکه‌های اجتماعی مجازی، به انجام تحقیقاتی دربارهٔ رابطهٔ آن با شخصیت و تفاوت‌های فردی (مک‌کین و همکاران،² 2016؛ کیم و چوک،³ 2017)، علت و انگیزهٔ انجام آن (کیم و همکاران، 2016؛ سانگ و همکاران،⁴ 2016) و بررسی اثرات روان‌شناختی آن (چی،⁵ 2017؛ هالپرن و همکاران،⁶ 2017) منجر شده است.

بهزیستی روان‌شناختی، بر اساس بعد روانی بهتر بودن رشد می‌کند و به تعامل بین معنایی که فرد به زندگی می‌دهد و مسیر تحقق آن به عنوان یک کل وابسته است (سیکریکی،⁷ 2016). ریف⁸ (1995) بهزیستی روان‌شناختی را از بهزیستی ذهنی متفاوت دانست و چند بعد روان‌شناختی را برای ایجاد مدل آن مطرح کرد که بر تلاش مطلوب فرد برای استفاده از پتانسیل خود و رسیدن به کمال تأکید دارند. بهزیستی روان‌شناختی به پتانسیل فرد برای ورود به تعامل با دیگران از طریق به کارگیری توانایی‌ها و مهارت‌های ارتباطی خود و مسئولیت این فرایندها از نظر اهداف زندگی اشاره دارد (سیکریکی، 2016). کاستا و مک‌کری⁹ استدلال می‌کنند که بهزیستی یک مفهوم واحد نیست، بلکه از دو جنبهٔ مثبت و منفی تشکیل شده است. جنبه‌های منفی آن گرایش ارتباطی با ویژگی شخصیتی روان‌زندگی دارند؛ در حالی که اجزای مثبت‌تر اغلب با برون‌گرایی رابطه دارند (گری و همکاران،¹⁰ 2001). در رابطه با سلفی‌گیری و ارسال آن با بهزیستی روان‌شناختی، تحقیقی انجام نشده است؛ اما در خصوص تأثیر استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی بر بهزیستی روان‌شناختی، بروسیلووسکی و همکاران¹¹ (2016) نشان دادند که شبکه‌های اجتماعی مجازی می‌توانند نقش حمایت اجتماعی و مشارکت در اجتماع را برای گروه‌های خاص بیماران داشته باشد. با توجه به اینکه حمایت اجتماعی به فراهم‌سازی منابع روان‌شناختی و مادی برای توانایی بخشیدن به افراد به منظور مقابله با استرس اشاره دارد (کوهن،¹² 2004)، می‌تواند موجب بهزیستی روان‌شناختی افراد شود.

صفات سه‌گانهٔ تاریک شخصیت، شامل سه صفت شخصیتی مرتبط اما مستقل از هم، به نام‌های ماکیاولیسیسم، خودشیفتگی، و ضد اجتماعی است (ون‌گیل و همکاران،¹³ 2017). این سازه‌ها در ویژگی‌های خود

1. Kim et al.
2. McCain et al.
3. Kim & Chock
4. Sung et al.
5. Chae
6. Halpern et al.
7. Cikrikci
8. Ryff
9. Costa & McCrae
10. Gray et al.
11. Brusilovskiy et al.
12. Cohen
13. Van Geel et al.

مرکزینی، قساوت و عامل بودن (دستکاری کردن) مشترک‌اند (دی‌شانگ و همکاران،¹ 2017). ماکیاولینیسیم‌ها بدبین‌اند؛ آنان بدون توجه به اخلاق، اغلب به دنبال ارضای نیازهایشان با بهره‌گیری از دیگران‌اند (فاکس و روئی،² 2015). خودشیفتگی با احساس بزرگ‌نمای خود-اهمیتی، برتری و مستحق دانستن خویش مشخص می‌شود (اسموکر و مارچ، 2017). ضد اجتماعی، بُعدی از شخصیت با محوریت قساوت و عدم هیجان یا پشیمانی است و با سبک بین فردی خصوصت‌آمیزی (تحقیر، انتقام و اعمال متقابل تکبر) مشخص می‌شود (همان). تحقیقات انجام شده در این زمینه نشان داده‌اند که خودشیفتگی به طور کلی، با سلفی‌گیری و ارسال آن ارتباط مثبت معنادار دارد (مون و همکاران،³ 2016؛ هالپرن و همکاران، 2016). همچنین بُعد ضد اجتماعی با ارسال سلفی ارتباط مثبت (مک‌کین و همکاران، 2016؛ فاکس و روئی، 2015)، اما با سلفی‌گیری ارتباط منفی دارد (مک‌کین و همکاران، 2016). در مورد ماکیاولینیسیم، شواهد متناقضی از ارتباط داشتن (همان) و عدم ارتباط با سلفی‌گیری و ارسال آن وجود دارد (فاکس و روئی، 2015). از آنجا که خودشیفته‌ها در روابط خویش تحقیرکننده (مورف و همکاران،⁴ 2011)، ضد اجتماعی‌ها تکانشگر (اگن و همکاران،⁵ 2014) و ماکیاولیسیم‌ها سوءاستفاده‌گر (فاکس و روئی، 2015) می‌باشند، این ویژگی‌ها می‌تواند موجب تخریب روابط اجتماعی و به تبع آن، بهزیستی روان‌شناختی کمتر شود. در ارتباط با بهزیستی روان‌شناختی، خودشیفتگی با رابطه مثبت، ضد اجتماعی با رابطه منفی و ماکیاولیسیم بی‌رابطه با آن گزارش شده است. (آقابابایی و بلاکنیو،⁶ 2015)

سلسله‌مراتبی از نیازهای انسان توسط مازلو⁷ مطرح شد. مازلو (1954) بیان می‌کند که این نیازها رشد آنتورژنتیکی⁸ و ظاهری فیلوژنتیکی⁹ دارند و زمانی که همه نیازها در محرومیت باشند، نیازهای پایین‌تر، از نیازهای بالاتر با اولویت‌تر خواهند بود (لستر،¹⁰ 1990). مازلو این فرض را مطرح می‌کند که تا وقتی نیازهای سطوح پایین‌تر را ارضا نکنیم، نمی‌توانیم به سلسله‌مراتب بالا پیشرفت کنیم (بارلو و دوراند،¹¹ 2015). در این پژوهش، از سه طبقه نیازهای مازلو استفاده شد: طبقه شامل ایمنی و امنیت (نیازهای ایمنی)، طبقه شامل عشق، محبت، علاقه و جمع‌گرایی (نیازهای محبت) و طبقه شامل حیثیت، شایستگی و اقتدار (نیازهای عزت) (واندن‌بوس،¹² 2015). هر چند در رابطه با سلفی‌گیری و ارسال آن با نیازهای مازلو تحقیقی انجام نشده، اما یافته‌های سایر تحقیقات مرتبط حاکی از آن است که سلفی‌گیری و ارسال آن با عزت نفس (مک‌کین و همکاران،

-
1. DeShong et al.
  2. Fox & Rooney
  3. Moon et al.
  4. Morf et al.
  5. Egan et al.
  6. Aghababaei & Blachnio
  7. Maslow
  8. Ontogenetic Development
  9. Phylogenetic Appearance
  10. Lester
  11. Barlo & Durand
  12. Vanden Bos

209 $\diamond$ پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی دانشجویان سلفی‌گیر بر اساس ...

2016؛ وانگ و همکاران^۱، 2016) و محبت (کیم و چوک، 2017) ارتباطی ندارد، ولی در مورد نیاز به محبوبیت و برون‌گرایی و ابراز اجتماعی با سلفی‌گیری و ارسال آن رابطه‌ای مشاهده می‌شود (کیم و چوک، 2017؛ وانگ و همکاران، 2016؛ سوروکوسکا و همکاران^۲، 2016). در ضمن، افراد نایمن و دارای عزت نفس پایین در صورت ارسال عکسهای خود، عکسهای ویرایش‌شده می‌فرستند (جو و چانگ، 2016) و این می‌تواند راهی برای جبران ضعفشان باشد؛ چنانچه سلفی‌گیری و ارسال آن، راهی برای جبران نایمنی مرتبط با خودشیفتگی و خودنمایشی برای جلب توجه و تحسین دیگران است (سوروکوسکی و همکاران، 2016؛ فاکس و رونی، 2015). تحقیقات انجام شده در زمینه نیازهای اساسی روان‌شناختی نشان داده‌اند که ارضای این نیازها در زمینه‌های مختلف می‌تواند موجب افزایش بهزیستی شود. (ایلیاس و همکاران، 2016؛ آلکاراز و همکاران، 2015)

خودبیینگی ذهنی؛ احساس کناره‌گیری یا جدا شدن از خود و جامعه است (روس و میرووسکی، 2015). سیمن در سال 1959، تعدادی از مؤلفه‌های خودبیینگی را معرفی کرد. دین^۳ با بهره‌گیری از یافته‌های سیمن، خودبیینگی را متشکل از سه بُعد انزوای اجتماعی، ناتوانی و بی‌هنجاری دانست. انزوای اجتماعی؛ احساس تنها بودن حتی زمانی که دیگران باشند، به خاطر نبود درک شدن معنادار و روابط صمیمی با همسالان و با جامعه گسترده‌تر است. ناتوانی؛ احساس درماندگی از بی‌تأثیری انتخابهای خود و اعتقاد به اینکه کنترل کمی بر آنچه اتفاق می‌افتد، است؛ یک ساختار خیلی مرتبط با منبع کنترل بیرونی. بی‌هنجاری نیز شامل رد کردن قوانین حاکم و ارزشهای اجتماع‌مان یا گروه اکثریت فرهنگی است (روایت و ویگینگ، 2005). در رابطه با سلفی‌گیری و ارسال آن با خودبیینگی، شواهدی وجود ندارد. از آنجا که خودبیینگی به احساس تنها بودن، درماندگی و بی‌توجهی به ارزشها اشاره دارد (مان)، با بیشتر پریشانی‌های روانی همچون: افسردگی، اضطراب و خشم ارتباط دارد و می‌تواند پیامدهایی برای بهزیستی داشته باشد (روس و میرووسکی، 2015). از سوی دیگر، اجتناب از مسائل هویت‌یابی با بهزیستی روان‌شناختی رابطه معکوس دارد (ولپوراس و بوسما، 2005)؛ به طوری که هویت‌یابی موجب بهبود رفاه از طریق برآورده ساختن نیازهای روانی می‌شود که این افسردگی را نیز کاهش می‌دهد (گرینوی و همکاران، 2015؛ فینی و همکاران، 2001). بنابر این،

-
1. Wang et al.
  2. Sorokowska
  3. Chua & Chang
  4. Sorokowski
  5. Ilies et al.
  6. Alcaraz et al.
  7. Ross & Mirowsky
  8. Dean
  9. Rovait & Wighting
  10. Vleioras & Bosma
  11. Greenaway et al.
  - 12 - Phimney et al.

در افراد با احساس بیگانگی، که مسائل هویت‌یابی و پریشانی‌های روانی همچون افسردگی و اضطراب دارند، بهزیستی روان‌شناختی کمتری دیده می‌شود.

ب) روش

این پژوهش توصیفی، از نوع همبستگی است. جامعه تحقیق، دانشجویان دانشگاه گیلان به حجم تقریبی 16 هزار نفر است. شرکت‌کنندگان تحقیق، 300 آزمودنی بودند که از میان دانشجویان کارشناسی دانشگاه گیلان به صورت در دسترس و داوطلبانه انتخاب شدند. تعداد 37 نفر از دانشجویان به دلیل نقص در تکمیل پرسشنامه، از تحقیق کنار گذاشته شدند. سرانجام داده‌های 263 نفر (136 زن) تجزیه و تحلیل شد. میانگین (و انحراف معیار) سنی دانشجویان، 21/88 (و 3/25) بود.

1. ابزار پژوهش

یک) چک‌لیست سلفی‌گیری: شامل پنج سؤال برای سنجش سلفی‌گیری و ارسال آن به شبکه‌های اجتماعی بود. این سؤالات درباره عضویت در یکی از شبکه‌های اجتماعی اینستاگرام، تلگرام، فیس‌بوک و... (بله یا خیر)، تمایل به گرفتن عکس سلفی (1=خیلی کم تا 5=خیلی زیاد)، فراوانی گرفتن عکس سلفی (هر روز، هر دو - سه روز، هر هفته، هر ماه، هر چند ماه و هر سال یک بار)، بازدید دیگران از صفحه شخصی فرد در شبکه‌های اجتماعی (1=خیلی کم تا 5=خیلی زیاد)، و ارسال عکسهای سلفی خود روی شبکه‌های اجتماعی (روزی چندبار، روزی یک بار، دو - سه روز یک بار، هفته‌ای یک بار، ماهی یک بار و سالی یک بار) بود.

دو) پرسشنامه بهزیستی روانی: فرم کوتاه پرسشنامه بهزیستی روان‌شناختی ریف، 18 آیتم دارد که در طیف لیکرت شش درجه‌ای (کاملاً مخالف تا کاملاً موافق)، پاسخ داده می‌شوند (کیس و همکاران، 2002). این پرسشنامه تسلط بر محیط، پذیرش خود، ارتباط مثبت با دیگران، هدفمندی در زندگی، رشد شخصی، و استقلال را اندازه‌گیری می‌کند. ضریب همسانی درونی این پرسشنامه با استفاده از آلفای کرونباخ، 0/91 گزارش شده است. خاندانی و همکاران (1393)، ضریب آلفای کرونباخ و پایایی بازآزمایی این مقیاس را در نمونه‌های دانشجویی ایرانی به ترتیب 0/90 و 0/87 گزارش کردند. ستوده و همکاران (1395) نیز آلفای کرونباخ این پرسشنامه را 0/84 به دست آوردند. در پژوهش حاضر آلفای کرونباخ پرسشنامه، 0/76 به دست آمد.

211 $\diamond$ پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی دانشجویان سلفی‌گیر بر اساس ...

سه) پرسشنامه صفات سه‌گانه تاریک شخصیت: این پرسشنامه توسط جوناسون و وبستر (2010) ساخته و اعتباریابی شده و 22 سؤال با طیف پنج درجه‌ای لیکرت (1=کاملاً مخالفم تا 5=کاملاً موافقم) دارد که شامل سه خرده‌مقیاس خودشیفته، ضد اجتماعی و ماکیاوالیسیسم است. همسانی درونی صفات سه‌گانه تاریک برای کل مقیاس، 0/83 برآورد شده است. همسانی درونی خرده‌مقیاسهای خودشیفته 0/79، ضد اجتماعی 0/63 و ماکیاوالیسیسم 0/72 برآورد شده است. در پژوهش بشرپور و شفیع (1394)، ضریب آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاسهای خودشیفته 0/68، ضد اجتماعی 0/69 و ماکیاوالیسیسم 0/75 گزارش شده است. در پژوهش حاضر، ضریب آلفای کرونباخ کل مقیاس، 0/80 به دست آمد.

چهار) پرسشنامه نیازهای مازلو: پرسشنامه ارضای نیازهای مازلو (لستر، 1990) شامل 50 آیتم در پنج مقیاس است (هر مقیاس، 10 آیتم). هر آزمودنی به آیتم‌های این پرسشنامه با مقیاس چهار درجه‌ای (هرگز، گاهی اوقات، اغلب اوقات، همیشه) پاسخ می‌دهد. مقیاسهای این پرسشنامه عبارتند از: نیازهای فیزیولوژیکی، نیازهای مربوط به ایمنی، نیازهای مربوط به محبت، نیازهای مربوط به عزت و احترام، و نیازهای مربوط به خودشکوفایی. در این پژوهش فقط از سه خرده‌مقیاس نیازهای مربوط به ایمنی، محبت و عزت و احترام استفاده شد. در تحقیق لستر (1990)، ضریب آلفای کرونباخ 0/91 گزارش شده است. هر یک از مقیاسهای پرسشنامه ارضای نیازهای مازلو با مقیاس روان‌پریشی (در دامنه 0/06- تا 0/30-)، مقیاس روان‌نژندی (در دامنه 0/39- تا 0/62-) و مقیاس برون‌گرایی (در دامنه 0/17 تا 0/49) پرسشنامه شخصیتی آیزنک^۲ رابطه داشتند. میهن‌دوست (1379)، ضریب همبستگی این پرسشنامه را با مقیاس عزت نفس اهواز (0/66) و مقیاس خودشکوفایی اهواز (0/69) معنادار به دست آورده است. ابوالقاسمی و کردی (1389) ضریب آلفای کرونباخ کل مقیاس را 0/84 گزارش کردند. در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ پرسشنامه، 0/814 به دست آمد.

پنج) پرسشنامه احساس بیگانگی: مقیاس بیگانگی توسط دین در سال 1961 ساخته شد. این مقیاس 24 آیتم دارد. هر آزمودنی به این آیتم‌ها با کاملاً موافق (5)، موافق (4)، نظری ندارم (3)، مخالفم (2) و کاملاً مخالفم (1) پاسخ می‌دهد. این پرسشنامه از سه خرده‌مقیاس بی‌هنجاری (6 آیتم)، احساس ناتوانی (9 آیتم) و احساس انزوا (9 آیتم) تشکیل شده است. در مطالعه دین (1961)، ضریب پایایی دو نیم‌سازی کل مقیاس 0/77، ناتوانی 0/78، بی‌هنجاری 0/73 و انزوا 0/83 گزارش شده است. در مطالعه مادی و همکاران^۳ (1979)، ضریب آلفای کرونباخ این مقیاس از 0/75 تا 0/95 و ضریب اعتبار آن از 0/59 تا 0/78 متغیر گزارش شده است. در پژوهش شفیع‌آبادی و ولی‌نوری (1373)، ضریب پایایی مقیاس بیگانگی دین 0/81 و ضریب

1. Jonason & Webster

2. Eysenck

3. Maddi et al.

212 ♦ فرهنگ در دانشگاه اسلامی 27

همبستگی این مقیاس با آزمون خود پنداره راجرز¹ $(P>0/01)0/40$ به دست آمد $(P>0/01)$. در پژوهش حاضر، آلفای کرونباخ پرسشنامه 0/71 به دست آمد.

2. نحوه اجرا و جمع آوری داده‌ها

با رعایت ملاحظات اخلاقی و بیان اهداف پژوهش و کسب اجازه از گروه پژوهش دانشگاه، طی چند هفته در دانشکده‌ها، با کسب اجازه از مدرس کلاس، از دانشجویان درخواست شد که در صورت تمایل و داشتن فرصت در آخر درس کلاس، داوطلبانه به پرسشنامه‌ها پاسخ دهند. این همراه با توضیح مختصری درباره موضوع پژوهش و بیان اهداف آن و نیز توضیح دستورالعمل تکمیل پرسشنامه‌ها بود. پرسشنامه‌ها به صورت مداخله-کاغذی در سه برگه آ-4 به صورت خوانا و منظم به 300 آزمودنی داده شد. بعد از جواب‌دهی و جمع‌آوری پرسشنامه‌ها، از پاسخ‌دهندگان تشکر شد و به سؤالات آنان پاسخ داده شد. در ضمن، با توجه به اشتیاق اکثر پاسخ‌دهندگان به دانستن نتایج تحقیق، آدرس ایمیل آنان به صورت محرمانه یادداشت شد که در پایان تحقیق، نتایج حاصل به ایمیل آنان ارسال شود. بعد از جمع‌آوری داده‌ها و کنار گذاشتن پرسشنامه‌های ناقص، داده‌ها برای تجزیه و تحلیل نهایی وارد نرم‌افزار اس.پی.اس.اس 2 شد.

ج) یافته‌ها

در این مطالعه از مجموع افراد پاسخ‌دهنده، 53/3 درصد زن و 47/7 درصد مرد بودند. حدود 97 درصد پاسخ‌دهندگان، حداقل در یکی از شبکه‌های اجتماعی عضو بودند. تلگرام و اینستاگرام، از شبکه‌های محبوب‌تر بودند که به ترتیب بیشترین عضو را داشتند. میانگین (و انحراف معیار) سن دانشجویان 21/88 (و 3/25)، در دامنه سنی 18 تا 30 سال بود. در جدول 1، میانگین و انحراف معیار متغیرهای مطالعه شده و آماره کولموگروف اسمیرنوف ارائه شده است. نتایج آماره کولموگروف اسمیرنوف حاکی از توزیع بهنجار نمرات متغیرهاست $(1 < z - KS < 0/78)$.

بیش بینی بهزیستی روان شناختی دانشجویان سلفی گیر بر اساس ... 213

جدول 1: میانگین و انحراف معیار متغیرهای مطالعه شده در دانشجویان سلفی گیر

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	آماره نرمال بودن	احتمال معناداری	متغیرها	میانگین	انحراف معیار	آماره نرمال بودن	احتمال معناداری
بهزیستی روانی	53/73	8/9	0/845	0/473	احساس بی‌هنجاری	23/66	2/88	0/997	0/274
خود شیفتگی	33	6/21	0/776	0/583	احساس ناتوانی	25/28	1/4	0/997	0/274
ضد اجتماعی	14/52	3/48			احساس انزوا	25/79	3/88		
ماکیاولیسم	8/87	3/66							
نیاز ایمنی	23/25	3/75	0/811	0/526					
نیاز محبت	21/78	4/19							
نیاز عزت	21/57	3/8							

جدول 2: ماتریس ضریب همبستگی متغیرها در دانشجویان سلفی گیر

متغیر	بهزیستی روانی	خود شیفته	ضد اجتماعی	ماکیاولیسم	نیاز ایمنی	نیاز تعلق	نیاز احترام	احساس بی‌هنجاری	احساس ناتوانی	احساس انزوا
بهزیستی روانی	1									
خود شیفته	0/05 (0/547)	1								
ضد اجتماعی	0/28 ** (0/000)	0/27 ** (0/001)	1							
ماکیا والیسم	0/52 ** (0/000)	0/16 * (0/046)	0/45 ** (0/000)	1						
نیاز ایمنی	0/43 ** (0/000)	0/023 (0/779)	0/25 ** (0/002)	0/18 * (0/029)	1					
نیاز محبت	0/39 ** (0/000)	0/01 (0/909)	0/20 * (0/013)	0/29 ** (0/000)	0/47 ** (0/000)	1				
نیاز عزت	0/52 ** (0/000)	0/01 (0/97)	0/22 ** (0/007)	0/28 ** (0/000)	0/44 ** (0/000)	0/45 ** (0/000)	1			
احساس بی‌هنجاری	0/26 ** (0/001)	0/11 (0/192)	0/09 (0/269)	0/14 (0/085)	0/35 ** (0/000)	0/20 * (0/016)	0/08 (0/313)	1		
احساس ناتوانی	0/40 ** (0/000)	0/091 (0/264)	0/26 ** (0/001)	0/19 * (0/017)	0/49 ** (0/000)	0/30 ** (0/000)	0/35 ** (0/000)	0/57 ** (0/000)	1	
احساس انزوا	0/32 ** (0/000)	0/17 * (0/037)	0/30 ** (0/000)	0/25 ** (0/002)	0/33 ** (0/000)	0/36 ** (0/000)	0/35 ** (0/000)	0/29 ** (0/000)	0/41 ** (0/000)	1

در جدول 2، ضریب همبستگی پیرسون نشان می‌دهد که مؤلفه‌های ضد اجتماعی (0/28)، ماکیاولیسم (0/52)، نیازهای ایمنی (0/43)، محبت (0/39)، احترام (0/52)، احساس بی‌هنجاری (0/26)، احساس ناتوانی (0/40) و احساس انزوا (0/32)، با بهزیستی روان‌شناختی دانشجویان سلفی گیر رابطه دارند ($P < 0/001$).

قبل از تحلیل رگرسیون چندگانه، مفروضه‌های خطی بودن رگرسیون و چند همخطی بررسی شدند. با توجه به معناداری آماره ($F < 33/34$, $P = 0/001$)، مفروضه خطی بودن رگرسیون برای بررسی نقش متغیرهای پیش‌بین در پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی دانشجویان سلفی گیر رعایت شده است. با توجه به اینکه مقدار آماره همخطی چندگانه در دامنه 1/1 تا 1/6 (کمتر از 5) و مقدار تلورانس در دامنه 0/6 تا 0/9 (بزرگ‌تر از 0/2) است، همخطی چندگانه وجود ندارد و این مفروضه برقرار است.

نتایج تحلیلهای رگرسیون همزمان در جدول 3 نشان می‌دهد که 27/7 درصد از واریانس بهزیستی روان‌شناختی توسط صفات سه‌گانه تاریک شخصیت تبیین می‌شود. با توجه به مقادیر بتا، ماکیاولیسم تنها مؤلفه‌ای است که بهزیستی روان‌شناختی در دانشجویان سلفی گیر را پیش‌بینی می‌کند. همچنین 32/8 درصد از واریانس بهزیستی روان‌شناختی توسط نیازهای مازلو تبیین می‌شود. با توجه به مقادیر بتا، نیاز به احترام و ایمنی، به ترتیب به عنوان قوی‌ترین پیش‌بین‌های بهزیستی روان‌شناختی در دانشجویان سلفی گیر می‌باشند. نتایج همچنین نشان داد که 19/1 درصد از واریانس بهزیستی روان‌شناختی توسط احساس بیگانگی تبیین می‌شود. با توجه به مقادیر بتا، احساس ناتوانی و انزوا، به ترتیب به عنوان قوی‌ترین پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی در دانشجویان سلفی گیر می‌باشند.

215 پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی دانشجویان سلفی‌گیر بر اساس ...

جدول 3: نتایج تحلیل رگرسیون همزمان هر یک متغیرهای پیش‌بین با بهزیستی روان‌شناختی

متغیر	B	SE	B	T	P	Tolerance	VIF
مقدار ثابت	42/828	3/816	-	11/224	0/000	-	-
خودشیفتگی	-0/071	0/104	-0/049	-0/678	0/499	0/927	1/079
ضداجتماعی	0/169	0/206	-0/066	0/821	0/413	0/756	1/323
ماکیاولیسم	1/217	0/191	-0/500	6/359	0/000	0/792	1/263
R = 0/526 R ² = 0/277 F = 18/87 (P < 0/00)							
مقدار ثابت	17/928	4/362	-	4/111	0/000	-	-
نیاز ایمنی	0/485	0/189	0/204	2/560	0/011	0/712	1/404
نیاز محبت	0/271	0/170	0/127	1/589	0/114	0/707	1/414
نیاز عزت	0/846	0/185	0/369	4/665	0/000	0/727	1/376
R = 0/572 R ² = 0/328 F = 24 /051 (P < 0/00)							
مقدار ثابت	23/365	6/200	-	3/769	0/000	-	-
بی‌هنجاری	0/097	0/280	-0/031	0/347	0/729	0/667	1/499
ناتوانی	0/667	0/209	-0/304	3/195	0/002	0/605	1/653
انزوا	0/435	0/186	-0/190	2/335	0/021	0/829	1/206
R = 0/437 R ² = 0/191 F = 11/626 (P < 0/00)							

طبق جدول 4، نتایج تحلیل رگرسیون گام‌به‌گام نشان داد که ماکیاولیسم، نیاز به عزت، نیاز به ایمنی، و احساس ناتوانی توانستند در معادله رگرسیون باقی بمانند و سایر مؤلفه‌ها به دلیل ناچیز بودن قدرت پیش‌بینی‌شان از معادله حذف شدند. این مؤلفه‌ها 47/6 درصد از واریانس بهزیستی روان‌شناختی را تبیین می‌کنند. با توجه به مقدار بتا، مؤلفه‌های ماکیاولیسم، نیاز به عزت، نیاز به ایمنی و احساس ناتوانی، به ترتیب به عنوان قوی‌ترین پیش‌بین بهزیستی روان‌شناختی در دانشجویان سلفی‌گیر می‌باشند.

جدول 4: تحلیل رگرسیون گام‌به‌گام برای تعیین قوی‌ترین پیش‌بین‌های بهزیستی روان‌شناختی

مدل	متغیر	B	SE	B	T	P	Tolerance	VIF
	ماکیاولیسم	0/936	0/152	0/385	6/143	0/000	0/910	1/098
	نیاز عزت	0/671	0/162	0/286	4/136	0/000	0/744	1/344
	نیاز ایمنی	0/383	0/172	0/161	2/220	0/028	0/675	1/482
	احساس ناتوانی	0/318	0/153	0/145	2/077	0/040	0/732	1/367
R = 0/69 R ² = 0/476 F = 33 /335 < (P0/00)								

(د) بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر با هدف پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی دانشجویان سلفی‌گیر بر اساس صفات سه‌گانه تاریک شخصیت، نیازهای روان‌شناختی و احساس بیگانگی انجام شد.

نتایج نشان داد که بهزیستی روان‌شناختی این افراد با مؤلفه‌های ضد اجتماعی و ماکیاولیسم ارتباط دارد، اما با خودشیفتگی ارتباطی ندارد. این نشان‌دهنده بهزیستی روان‌شناختی کم با صفات ضد اجتماعی و ماکیاولیسم در افرادی است که عکسهای سلفی از خود می‌گیرند و به شبکه‌های اجتماعی ارسال می‌کنند. نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه نیز نشان داد که فقط مؤلفه ماکیاولیسم می‌تواند بهزیستی روان‌شناختی دانشجویان سلفی‌گیر را پیش‌بینی کند. با توجه به اینکه بهزیستی روان‌شناختی به تعامل سازنده با دیگران و تعهد در قبال آن اشاره دارد (ریف و کس،¹ 1955) و افراد ماکیاولیسم به صورت مشکوک و با رویکرد سرد و محاسبه‌گرانه به زندگی می‌نگرند (چریستی و گیز،¹ 2013)، این قابل توجه است. نتایج تحقیقات قبلی در این زمینه، فقط رابطه بین صفات سه‌گانه تاریک شخصیت را با سلفی‌گیری و ارسال آن به شبکه‌های اجتماعی بررسی کرده‌اند. در این پژوهش فقط مؤلفه ماکیاولیسم قادر به پیش‌بینی سلفی‌گیری و ارسال آن بود. این نتیجه با تحقیق مک‌کین و همکاران (2016) همخوانی دارد، اما در راستای یافته فاکس و رونی (2015) نیست. هر دو مؤلفه دیگر نتوانستند سلفی‌گیری و ارسال آن را پیش‌بینی کنند، که ناهمخوان با یافته‌های تحقیقات قبلی (مون و همکاران، 2016؛ هاپرن و همکاران، 2016؛ کیم و چوک، 2017) است. با توجه به اینکه شبکه‌های اجتماعی و ارسال عکسهای سلفی راهی برای جلب توجه و تحسین دیگران است (سوروکوسکی و همکاران، 2016؛ فاکس و رونی، 2015)، انتظار می‌رفت که در این پژوهش نیز خودشیفتگی بتواند سلفی‌گیری و ارسال آن را پیش‌بینی کند؛ اما نتایج این را نشان نداد. این شاید به خاطر تفاوت فرهنگی باشد؛ اینکه در عرف جامعه ایران، نمایش عکسهای شخصی خویش در معرض عموم، چندان تحسین‌برانگیز و محبوب نیست که بتواند نیازهای خودشیفتگی افراد را ارضا کند. از سوی دیگر، به خاطر نبود تحقیقات مشابه دیگر در ایران که بتوان نتایج را با آن مقایسه کرد، نیاز به تحقیق بیشتر برای تبیین این مسئله پیش می‌آید. در مورد ماکیاولیسم می‌توان گفت با توجه به ویژگی‌های شخصیتی این افراد که بر اصول «هدف، وسیله را توجیه می‌کند» و «صحبت کردن، مطابق میل مردم» استوار است (گانتورس دوتیر و همکاران،² 2002) و در عرف فرهنگ ایرانی به ویژگی‌های بی‌ثباتی و دورویی معروف است، انواع سلفی‌گیری و ارسال آن در موقعیتهای مختلف، می‌تواند برای آنان راهی برای نشان دادن خویش طبق اهدافشان باشد تا از این طریق بتوانند نظر افراد ایزه‌ای را جلب کنند. با توجه به اینکه سلفی‌گیری و ارسال آن نوعی ابرازگری و خودنمایشی است و می‌تواند

---

1. Ryff & Keyes
2. Christie & Geis
3. Gunnthors dottir et al.

217 $\diamond$ پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی دانشجویان سلفی‌گیر بر اساس ...

نوعی نمایش مصرف‌گرایی و خوشبختی و شادی باشد و نه خود مصرف‌گرایی و خوشبختی، این قابل تبیین است؛ به گونه‌ای که افراد از طریق آن بخواهند خود را به طبقه یا گروهی خاص نسبت دهند یا به شکلی خاص نمایان شوند؛ چون به جز آن راهی برای ابراز وجود ندارند و این در ایران تا حدودی مد شده است. بنابر این، خود را به شکل‌های مختلف نشان دادن برای ایده‌آل بودن، می‌تواند توضیح دهد چرا در نمونه حاضر، سلفی‌گیری و ارسال آن با ماکیاولیسم رابطه دارد.

نتایج نشان داد که بهزیستی روان‌شناختی این افراد با نیازهای ایمنی، محبت و عزت ارتباط دارد. این نشان می‌دهد که افراد سلفی‌گیر با نیازهای ایمنی، محبت و عزت که تا حدودی ارضا نشده باشند، از بهزیستی روان‌شناختی کمتری برخوردارند. نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه نشان داد که نیاز ایمنی و عزت، هر دو می‌توانند بهزیستی روان‌شناختی دانشجویان سلفی‌گیر را پیش‌بینی کنند. با توجه به اینکه عدم ارضای هر یک از این نیازها و محرومیت از آنها، آسیبهای روانی و عدم خودشکوفایی را در پی دارد (مازلو، 1954)، قابل تبیین است که این افراد بهزیستی روانی کمتری داشته باشند. در ارتباط با تأثیر نیازهای روان‌شناختی بر سلفی‌گیری و ارسال به شبکه‌های اجتماعی، تا به حال تحقیقی انجام نشده است. نتایج این پژوهش نشان داد افرادی که عکسهای سلفی از خود می‌گیرند و به شبکه‌های اجتماعی ارسال می‌کنند، دارای نیاز به ایمنی و عزت‌اند. از آنجا که افراد نایمن، احساس اضطراب، ترس و هرج‌ومرج می‌کنند (مان، سلفی‌گیری و ارسال آن و دریافت بازخورد دیگران در فضای مجازی، می‌تواند راهی برای ارتباط با دیگران و رهایی از اضطراب ایمنی و عزت نفس پایین باشد؛ چنانچه این افراد دارای نیاز به عزت نیز می‌باشند. از سوی دیگر، ارسال عکسها و انتظار بازخورد گرفتن در فضای مجازی و گفتگوی کوتاه با افراد دیگر در این فضا، می‌تواند راهی برای ارضای نیازهای اجتماعی باشد (سانگ و همکاران، 2016). بنابر این، برای رهایی از تنهایی و احساس امنیت در اجتماع بودن، حتی به صورت مجازی، می‌تواند عملی سازگار باشد. در رابطه با نیاز عزت، یافته این تحقیق با یافته‌های مک‌کین و همکاران (2016) و وانگ و همکاران (2016) ناهمخوان است. آنان رابطه‌ای بین عزت نفس و سلفی‌گیری و ارسال آن را پیدا نکردند. با توجه به اینکه افراد با نیازهای عزت برآورده نشده، عزت نفس پایینی دارند (مازلو، 1954)، سلفی و ارسال آن و مشاهده عکسهای ویرایش‌شده خویش در فضای مجازی (جو و چانگ، 2016) می‌تواند راهی برای افزایش عزت نفس باشد؛ چنانچه محبوبیت شبکه‌های مجازی در جامعه ایران روز به روز بیشتر می‌شود و فعالیت در این شبکه‌ها و ابراز خود به طرق گوناگون، می‌تواند راهی برای افزایش عزت نفس برای برخی افراد باشد، که این نیازمند تحقیق است. از سوی دیگر، با توجه به اینکه سلفی‌گیری و ارسال آن نوعی ابراز‌گری و خودنمایشی است که برای جلب توجه و دست یافتن به عزت نفس صورت می‌گیرد، می‌تواند راهی برای تأیید و اعتباربخشی خود‌پنداره باشد (سانگ و همکاران، 2016). بنابر این، سلفی‌گیری و ارسال آن می‌تواند برای جلب توجه و افزایش عزت نفس صورت گیرد.

نتایج نشان داد که بهزیستی روان‌شناختی با هر سه مؤلفه احساس بیگانگی؛ یعنی احساس بی‌هنجاری، احساس ناتوانی و احساس انزوا رابطه دارد. این نتیجه بیان می‌کند که افراد سلفی‌گیر با احساس بیگانگی بیشتر، دارای بهزیستی روانی کمتری‌اند. نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه نشان داد که احساس ناتوانی و احساس انزوا، هر دو می‌توانند بهزیستی روان‌شناختی دانشجویان سلفی‌گیر را پیش‌بینی کنند. با توجه به اینکه احساس ناتوانی به درماندگی و بی‌تأثیر بودن انتخابهای فرد و احساس انزوا به تنها بودن و نداشتن روابط عمیق با دیگران اشاره دارد (روایت و ویگینگ، 2005)، در افراد سلفی‌گیر با این خصوصیات، این قابل تبیین است که بهزیستی روان‌شناختی کمتری داشته باشند. در ارتباط با تأثیر احساس بیگانگی با سلفی‌گیری و ارسال آن به شبکه‌های اجتماعی، تا کنون تحقیقی انجام نشده است. نتایج این پژوهش نشان داد افرادی که عکسهای سلفی از خود می‌گیرند و به شبکه‌های اجتماعی ارسال می‌کنند، احساس ناتوانی و انزوا دارند. در رابطه با احساس ناتوانی که ساختاری مرتبط با مرکز کنترل بیرونی است (همان)، سلفی‌گیری و ارسال آن به شبکه‌های مجازی می‌تواند راهی برای دستیابی به کنترل و استقلال شخصی باشد؛ زیرا شبکه‌های اجتماعی مجازی با فراهم کردن محیطی کاملاً خصوصی برای هر کاربر، این تصور را ایجاد می‌کنند که کاربران در این محیط کاملاً مستقلانه می‌توانند هر فعالیتی انجام دهند و این در جامعه جمع‌گرای ایران که به تدریج در آن محبوبیت این محیط‌های مجازی روبه فزونی است، می‌تواند راهی برای ابراز فردی خویش باشد. بنابر این، فعالیت در این فضاهای مجازی می‌تواند به نوعی دستیابی به خودکنترلی و استقلال شخصی و خلق محیط ایده‌آل خویش باشد. در رابطه با احساس انزوا که افراد نوعی احساس تنهایی می‌کنند (همان)، سلفی‌گیری و ارسال آن به شبکه‌های اجتماعی می‌تواند راهی برای دیده شدن در جمع مجازی باشد، بدون آنکه احساس اضطراب ارتباط اجتماعی واقعی را داشته باشند. در واقع؛ سلفی‌گیری و ارسال آن به شبکه‌های اجتماعی و دریافت بازخورد دیگران می‌تواند روشی غیر مستقیم برای حضور در اجتماع و راهی برای تحقق نیازهای اجتماعی باشد (سانگ و همکاران، 2016)؛ چنانچه در این پژوهش افرادی که احساس انزوای بیشتری داشتند، در اکثر شبکه‌های اجتماعی عضو بودند. آنان از این طریق به نوعی دنبال رابطه‌های عمیقی‌اند که نتوانستند در دنیای واقعی داشته باشند و امکان دارد در فضای مجازی به دنبال آن باشند.

در نهایت، نتایج تحلیل رگرسیون گام‌به‌گام نشان داد که در گام چهارم، مؤلفه‌های ماکیاولیسم، نیاز عزت، نیاز ایمنی و احساس ناتوانی (به ترتیب قدرت) توانستند در معادله رگرسیون برای پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی دانشجویان سلفی‌گیر باقی بمانند و 48 درصد ($p < 0/001$) از واریانس آن را تبیین کنند. البته باید به این نکته توجه داشت که تبیین پدیده سلفی‌گیری و ارسال آن به شبکه‌های اجتماعی مجازی، نیاز به تحقیق بیشتری در این زمینه دارد و توجه به انواع عوامل دخیل در این امر باید مدنظر باشد و در بررسی آن، دیدگاه‌های روان‌شناختی، اجتماعی و فرهنگی می‌تواند مفید باشد.

محدودیتها و پیشنهادها

نخستین نکته قوت این پژوهش، کار در فرهنگ بومی ایران بود. تا کنون تحقیقی در این خصوص انجام نشده و توجه به تفاوت فرهنگی در این زمینه لازم بود. دومین نکته، بررسی متغیرهای جدید و کار نشده بود که برای روشن‌سازی مسئله اهمیت داشتند.

محدودیت‌های این پژوهش عبارت بودند از: تعداد کم نمونه و انتخاب غیر تصادفی آنان به دلیل عدم همکاری و امکانات کافی؛ زمان جواب‌دهی پاسخ‌دهندگان به پرسشنامه‌ها که به دلیل خستگی ذهنی و کمبود وقت احتمالاً بر جواب‌دهی تأثیر داشته؛ عدم تعمیم نتایج به گروه‌های دیگر و اینکه نتایج و تبیین‌های انجام‌شده نیاز به پژوهش مکرر و بررسی‌های علمی دارد و همچنین عدم بررسی شبکه‌های اجتماعی مجازی پاسخ‌دهندگان برای اطمینان از تعداد سلفی‌های ارسال شده و تعداد شبکه‌های عضو.

پیشنهاد می‌شود با در نظر گرفتن محدودیت‌های مذکور و توجه به سوابق انجام‌شده، برای بررسی سلفی‌گیری و ارسال آن، به عوامل دیگری نظیر صفات شخصیتی هیجان‌خواهی، برون‌گرایی، نمایشگری، خودتأییدی، ابرازگری، ادراک خویش و جنسیت، در نمونه‌های دیگر توجه شود و تبیین آن در کنار موضوعات مطرح‌شده در تحقیقات انجام‌شده، از دیدگاه خود پاسخ‌دهندگان با مطرح کردن آیتمی در باره اینکه چرا از خودتان عکس سلفی می‌گیرید و چرا آن را به شبکه‌های اجتماعی مجازی می‌فرستید، در نظر گرفته شود؛ زیرا پیشرفت فناوری جدید موجب بروز رفتارهای جدید می‌شود که شاید نتوان برای آن ویژگی‌های شخصیتی و روانی خاصی را مطرح کرد؛ بلکه این رفتار نوظهور، به تدریج ویژگی‌های شخصیتی و روانی خاصی را شکل می‌دهد.

در مجموع، تحقیق حاضر با گسترش و تکمیل کارهای قبلی، در فرهنگی متفاوت صورت گرفت. نتایج نشان داد که دانشجویان سلفی‌گیر که در طول یک هفته، چندین بار از خویش عکس سلفی می‌گیرند و به شبکه‌های اجتماعی مجازی ارسال می‌کنند، دارای ویژگی ماکیاولیسم، نیازهای ایمنی و عزت و احساس ناتوانی و انزوا می‌باشند که بر بهزیستی روان‌شناختی آنان تأثیرگذار است؛ به گونه‌ای که هر یک از این عوامل به صورت معکوس با بهزیستی روان‌شناختی رابطه داشت و افراد دارای این ویژگی‌ها تا حدودی فاقد بهزیستی روان‌شناختی بودند و این در افراد سلفی‌گیر که سلفی‌های خویش را به شبکه‌های اجتماعی ارسال می‌کنند، قابل توجه است.

منابع

- ابولقاسمی، عباس؛ کردی، حسن. (1389). رابطه بین سلسله مراتب نیازهای مزلو و جهت گیری پیشرفت در کشتی گیران شرکت کننده در دومین المپیاد ورزشی ایران. *مجله المپیک*، 51(12)، 109-120.
- بشرپور، سجاده؛ شفیع، معصومه. (1394). ویژگی های روان سنجی نسخه فارسی فرم کوتاه مقیاس سه صفت تاریک شخصیت در دانشجویان. *مجله پژوهش در سلامت روانشناختی*، 9(1)، 1-11.
- خانجانی، مهدی؛ شهیدی، شهریار؛ متح آبادی، جلیل؛ مظاهری، محمدعلی؛ شگری، امید. (1393). ساختار عاملی و ویژگی بهای روان سنجی فرم کوتاه (18 سوالی) مقیاس بهزیستی روانشناختی ریف در دانشجویان دختر و پسر. *مجله اندیشه و رفتار*، 8(32)، 27-36.
- ستوده، حافظ؛ شاکری نیا، ایرج؛ خیراتی، مریم؛ درگاهی، شهریار؛ قاسمی جوینه، رضا. (1395). رابطه بین هوش معنوی و هوش اخلاقی با بهزیستی روان شناختی پرستاران. *مجله اخلاق و تاریخ پزشکی*، 9(1)، 63-73.
- شفیع آبادی، عبدالله؛ ولی نوری، ابولفضل. (1373). رابطه بین احساس بیگانگی و خودپنداری. *مجله پژوهش های روانشناختی*، 9(1)، 20-34.
- میهن دوست، زینب. (1379). بررسی ارتباط ارضا نیازها با عزت نفس در دانشجویان. (پایان نامه کارشناسی ارشد)، دانشگاه شهید چمران اهواز.
- Abolghasemi A. & H. Kordi (2010). "The Relationship between the Hierarchy of Maslow's Needs and the Direction of Progress in Wrestlers Participating in the Second Iranian Olympics Olympiad". *Olympic Journal*; 51 (3): 109-120. (In Persian)
- Aghababaei, N. & A.B. Blachnio (2015). "Well-Being and the Dark Triad". *Personality and Individual Differences*, 86: 365-368.
- Alcaraz, S.; M. Torregrosa & C. Viladrich (2015). "How Coaches' Motivations Mediate between Basic Psychological Needs and Well-Being/Ill-Being". *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 86: 292-301.
- Amichai-Hamburger, Y., & Vinitzky, G. (2010). Social network use and personality. *Computers in human behavior*, 26(6), 1289-1295.
- Barlow, D.H. & V.M. Durand (2015). *Abnormal Psychology an Integrative Approach* (Seventh Ed.). Stamford: Cengage Learning.
- Bashar Poor S. & M. Shafiee (2015). "Psychometric Properties of Persian Version of Short Form Scale of Dark Triad Personality Traits in University Students". *Research on Psychological Health*; 9(1):1-11. (In Persian)
- Brusilovskiy, E.; G. Townley, G. Sneathen & M.S. Salzer (2016). "Social Media Use, Community Participation and Psychological Well-Being among Individuals with Serious Mental Illnesses". *Computers in Human Behavior*, 65: 232-240.

- Chae, J. (2017). “**Virtual Makeover: Selfie-Taking and Social Media Use Increase Selfie-Editing Frequency through Social Comparison**”. *Computers in Human Behavior*, 66: 370-376.
- Chen, W., Fan, C. Y., Liu, Q. X., Zhou, Z. K., & Xie, X. C. (2016). **Passive social network site use and subjective well-being: A moderated mediation model**. *Computers in Human Behavior*, 64, 507-514.
- Christie R, Geis FL. *Studies in machiavellianism*. New York: Academic Press; 2013 Oct 22. Chua, T.H.H. & L. Chang (2016). “**Follow me and Like my Beautiful Selfies: Singapore Teenage Girls’ Engagement in Self-Presentation and Peer Comparison on Social Media**”. *Computers in Human Behavior*, 55: 190-197.
- Çikrikci, O. (2016). “**The Effect of Internet Use on Well-Being: Meta-Analysis**”. *Computers in Human Behavior*, 65: 560-566.
- Cohen, S. (2004). “**Social Relationships and Health**”. *American Psychologist*, 0: 676-684.
- Craker, N. & E. March (2016). “**The Dark Side of Facebook: The Dark Tetrad, Negative Social Potency, and Trolling Behaviours**”. *Personality and Individual Differences*, 102: 79-84.
- Dean, D.G. (1961). “**Alienation: Its Meaning and Measurement**”. *American Sociological Review*, 26: 753.
- DeShong, H.L.; A.C. Helle, G.J. Lengel, N. Meyer & S.N. Mullins-Sweatt (2017). “**Facets of the Dark Triad: Utilizing the Five-Factor Model to Describe Machiavellianism**”. *Personality and Individual Differences*, 105: 218-223.
- Dhir, A.; O. Kaur, K. Lonka & C.C. Tsai (2017). “**Do Psychosocial Attributes of Well-Being Drive Intensive Facebook Use?**”. *Computers in Human Behavior*, 68: 520-527.
- Egan, V.; S. Chan & G.W. Shorter (2014). “**The Dark Triad, Happiness and Subjective Well-Being**”. *Personality and Individual Differences*, 97: 17-22.
- **English Oxford Living Dictionaries**. In: <https://en.oxforddictionaries.com>
- Fox, J. & M.C. Rooney (2015). “**The Dark Triad and Trait Self-Objectification as Predictors of Men’s Use and Self-Presentation Behaviors on Social Networking Sites**”. *Personality and Individual Differences*, 76: 161-165.
- Gray, J.S.; D.J. Ozer & R. Rosenthal (2001). “**Goal Conflict and Psychological Well-Being: A Meta-Analysis**”. *Journal of Research in Personality*, 66: 27-37.
- Greenaway, K.H.; T. Cruwys, S.A. Haslam & J. Jetten (2015). “**Social Identities Promote Well-Being because they Satisfy Global Psychological Needs**”. *European Journal of Social Psychology*, 46 (3): 294-307.

- Gunnthors Dottir, A.; K. McCabe & V. Smith (2002). “Using the Machiavellianism Instrument to Predict Trustworthiness in a Bargaining Game”. *Journal of Economic Psychology*, 23: 49-66.
- Halpern, D.; J.E. Katz & C. Carril (2017). “The Online Ideal Persona vs. the Jealousy Effect: Two Explanations of Why Selfies are Associated with Lower-Quality Romantic Relationships”. *Telematics and Informatics*, 34: 114-123.
- Halpern, D.; S. Valenzuela & J.E.K. b (2016). “Selfie-ists or Narcis-Selfiers?: A Cross-Lagged Panel Analysis of Selfie Taking and Narcissism”. *Personality and Individual Differences*, 97: 98-101.
- Hutchinson A. **Top Social Network Demographics 2017**[Infographic] [Internet]. Washington: Social Media Today; 2017 [updated 2017 March 21; cited 2017 May 28]. Available from: <https://www.socialmediatoday.com>
- Ilies, R.; S.D. Wagner, K. Wilson, L. Ceja, M. Johnson, S. Derue & D. Ilgen (2016). “Flow at Work and Basic Psychological Needs: Effects on Well-Being”. *International Association of Applied Psychology*, 66: 3-22.
- Johnson N. The Top Most Popular Social-Media Sites in 2016[Infographic] [Internet]. Dublin: **Plugin Group**; 2016 [updated 2016 November 7; cited 2017 May 28]. Available from: <https://plugingroup.com>
- Jonason, P. K., & Webster, G. D. (2010). **The dirty dozen: A concise measure of the dark triad.** *Psychological Assessment*, 22, 420-432.
- Keyes, C. L., Shmotkin, D., & Ryff, C. D. (2002). **Optimizing well-being: The empirical encounter of two traditions.** *Journal of personality and social psychology*, 82(6), 1007.
- Khanjani, M.; Sh. Shahidi, J. Fathabadi, M. Mazaheri & O. Shokri (2014). “Factor Structure and Psychometric Properties of the Ryff’s Scale of Psychological Well-Being, Short Form (18-Item) among Male and Female Students”. *TBCP*; 8(32): 27-36. (In Persian)
- Kim, E.; J.A. Lee, Y. Sung & S.M. Choi (2016). “Predicting Selfie-Posting Behavior on Social Networking Sites: An Extension of Theory of Planned Behavior”. *Computers in Human Behavior*, 62: 116-123.
- Kim, J.W. & T.M. Chock (2017). “Personality Traits and Psychological Motivations Predicting Selfie Posting Behaviors on Social Networking Sites”. *Telematics and Informatics*, 34(5): 560-571.
- Lester, D. (1990). “Maslow’s Hierarchy of Needs and Personality”. *Personality and Individual Differences*, 11(11): 1187-1188.
- Liu, D. & R.F. Baumeister (2016). “Social Networking Online and Personality of Self-Worth: A Meta-Analysis”. *Journal of Research in Personality*, 64: 79-89.

- Maddi, S. R., Kobasa, S. C., & Hoover, M. (1979). **An alienation test.** *Journal of Humanistic Psychology*, 19(4), 73-76.
- Maslow, A. (1954). **Motivation and Personality.** New York: Harper & Row.
- McCain, J.L.; Z.G. Borg, A.H. Rothenberg, K.M. Churillo, P. Weiler & W.K. Campbell (2016). **“Personality and Selfies: Narcissism and the Dark Triad”.** *Computers in Human Behavior*, 64: 126-133.
- Mihan Doost, Z. (2000). **Studying the Relationship between Satisfaction of Needs with Self-Esteem in Students.** M.A. Ahvaz: Shahid Chamran University of Ahvaz, College of Education and Psychology: 20-50. (In Persian)
- Moon, J.H.; E. Lee, J.A. Lee, T.R. Choi & Y. Sung (2016). **“The Role of Narcissism in Self-Promotion on Instagram”.** *Personality and Individual Differences*, 101: 22-25.
- Morf, C.C.; L. Torchetti & E. Schürch (2011). **The Handbook of Narcissism and Narcissistic Personality Disorder: Theoretical Approaches, Empirical Findings, and Treatments.** New York: Wiley & Sons.
- Phinney, J. S., Horenczyk, G., Liebkind, K., & Vedder, P. (2001). **Ethnic identity, immigration, and well-being: An interactional perspective.** *Journal of social issues*, 57(3), 493-510.
- Ross, C.E. & J. Mirowsky (2015). **“Alienation: Psych Sociological Tradition”.** *International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences*, 1: 385-388.
- Rovait, A.P. & M.J. Wighting (2005). **“Feelings of Alienation and Community among Higher Education Students in a Virtual Classroom”.** *Internet and Higher Education*, 8: 97-110.
- Ryff, C. D. (1995). **Psychological well-being in adult life.** *Current directions in psychological science*, 4(4), 99-104.
- Ryff, C.D. & C.L.M. Keyes (1995). **“The Structure of Psychological Well-Being Revisited”.** *Journal of Personality and Social Psychology*, 69: 716-727.
- Shafi Abadi A. & A. Vali Noori (1994). **“Relationship between Alienation Feeling and Self-Concept”.** *Psychological Research*; 5(15): 20-34. (In Persian)
- Smoker, M. & E. March (2017). **“Predicting Perpetration of Intimate Partner Cyberstalking: Gender and the Dark Tetrad”.** *Computers in Human Behavior*, 69: 1-28.
- Sorokowska, A.; A. Oleszkiewicz, T. Frackowiak, K. Pisanski, A. Chmiel & P. Sorokowski (2016). **“Selfies and Personality: Who Posts Self-Portrait Photographs?”.** *Personality and Individual Differences*, 90: 119-123.
- Sorokowski, P.; A. Sorokowska, T. Frackowiak, M. Karwowski, I. Rusicka & A. Oleszkiewicz (2016). **“Sex Differences in Online Selfie Posting Behaviors Predict Histrionic Personality Scores among Men but not Women”.** *Computers in Human Behavior*, 56: 368-373.

- Sotudeh, H.; I. Shakerinia, M. Kheyrati, S. Dargahi & R. Ghasemi Jobaneh (2016). “**Surveying the Relationship between Spiritual and Moral Intelligence and the Psychological Well-Being of Nurses**”. *Medical Ethics and History of Medicine*, 9 (1): 63-73. (In Persian)
- Sung, Y.; J.A. Lee, Eunice Kim & S.M. Choi (2016). “**Why We Post Selfies: Understanding Motivations for Posting Pictures of Oneself**”. *Personality and Individual Differences*, 97: 260-265.
- Van Geel, M.; A. Goemans, F. Toprak & P. Vedder (2017). “**Which Personality Traits are related to Traditional Bullying and Cyberbullying? A Study with the Big Five, Dark Triad and Sadism**”. *Personality and Individual Differences*, 106: 231-235.
- Vanden Bos, G.R. (2015). *APA Dictionary of Psychology* (Second Ed.). Washington DC: American Psychological Association.
- Vleioras, G. & H.A. Bosma (2005). “**Are Identity Styles Important for Psychological Well-Being?**”. *Journal of Adolescence*, 28: 397-409.
- Wade, N.J. (2014). “**The First Scientific ‘Selfie’?**”. *University of Dundee*, 43: 1141-1144.
- Wang, R.; F. Yang & M.M. Haigh (2016). “**Let me take a Selfie: Exploring the Psychological Effects of Posting and Viewing Selfies and Groupies on Social Media**”. *Telematics and Informatics*, 34 (4): 274-283.
- Weiser, E.B. (2015). “**#Me: Narcissism and its Facets as Predictors of Selfie-Posting Frequency**”. *Personality and Individual Differences*, 86: 477-481.

